

NOTAT

OPPDRAG Planprogram Rv3 Fjell - Opphus Nord	OPPDRAGSLEDER Geir Hoff	DATO 08.10.2015
OPPDRAGSNUMMER 14060001	OPPRETTET AV Ida S. Harildstad	KS Sigrid Hauglin

Rv 3 Fjell - Opphus Nord
Vurdering av utredningsplikten i KU-forskriften

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger (KU) er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres. Det er planmyndighetene som er ansvarlig for vurderingen av om tiltaket krever konsekvensutredning. Stor-Elvdal kommune fattet i november 2014 vedtak hvor det henstilles om at Statens vegvesen utarbeider et planprogram, samt avklarer forholdet til Forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) og aktuelle temaer videre.

Forslagsstiller har vurdert at tiltaket med sine tre alternativ ikke faller direkte inn under skal-kravet til konsekvensutredning etter forskriftens § 2 *Planer som alltid skal behandles etter forskriften*, ref. vedlegg I og pkt. 15, 16 og 17 under *Infrastrukturtiltak*. Dette skyldes tiltakets begrensede arealmessige omfang og investeringskostnad. Videre har man sett på om tiltaket kan falle inn under § 3 *Planer som skal vurderes nærmere, bokstav c; reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II: Planer etter § 3 som skal vurderes etter vedlegg III*. Vi kan ikke se at tiltaket faller inn under kategoriene i vedlegg II.

I ny håndbok V712 *Konsekvensanalyser* er prosjekter som faller inn under forskriftens § 4 omtalt i et eget avsnitt. Her står det følgende: «*Reguleringsplaner for enkelte små og mellomstore prosjekter langs eksisterende veg kan fanges opp av forskriften fordi de faller inn under ett eller flere av kriteriene i forskriftens § 4. For disse reguleringsplanene vil det sjelden være behov for samme type, og like omfattende, utredninger som ved planlegging av nye/større veganlegg. Temaene som utløser KU-plikt behandles spesielt i planprogram og videre i konsekvensutredning.*»

Det vil si at det i planprogrammet beskrives hvilke temaer som skal konsekvensutredes i planforslaget, herunder hvilken metodikk som skal brukes, eventuelle alternativer/varianter som skal vurderes og eventuelle krav til vurdering av avbøtende tiltak. Metodikken i V712 kan brukes i den utstrekning den anses for å være beslutningsrelevant i den konkrete plansaken. Også for reguleringsplaner som ikke skal behandles etter KU-forskriften, kan det være aktuelt å presentere konsekvensanalyse for enkelte tema. For alle reguleringsplaner, med eller uten KU, er det en forutsetning at planbeskrivelsen omfatter en redegjørelse for virkninger av planforslaget.

Vi har derfor gått gjennom eksisterende grunnlagsdokumentasjon og kilder for å se om planen vil ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, jfr. vedlegg III og dermed § 4, for å avdekke om det bør stilles krav om konsekvensutredning for utvalgte tema.

Vurderingene er gjort med utgangspunkt i konsekvensutredning fra arbeid med kommunedelplan for Strand kirke-Opphus nord fra 1999, forprosjekt for rv 3 Fjell-Opphus nord fra 2014, www.riksantikvaren.no (Riksantikvaren), www.artskart.no (Artsdatabanken), www.miljostatus.no (Miljødirektoratet).

Følgende vurderinger er gjort for å se om tiltaket vil ha vesentlige virkninger på miljø og samfunn dersom det er sannsynlig at planen vil kunne komme i konflikt med eller medføre at:

- a. områder som er vernet, midlertidig vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven kap. V eller etter markaloven § 11

Det er ikke registrert vernet, midlertidig vernet eller foreslåtte verneområder etter naturmangfoldloven innenfor planområdet. Ingen av alternativene vil komme i berøring med eller påvirke registrerte verdifulle områder for plante- og dyreliv. Derimot kan vestre alternativ avskjære et lokalt villtrekk og dermed kunne gi økt fare for viltpåkjørslar. Planområdet ligger ikke innenfor det geografiske virkeområdet for markaloven. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

- b. kulturminner eller kulturmiljø som er fredet, midlertidig fredet eller foreslått fredet etter kulturminneloven eller vernet etter plan- og bygningsloven, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde,

Ved en gjennomgang etter innkomne merknader er det oppdaget at teksten for dette fagområdet ikke var tilstrekkelig beskrevet. Beskrivelsen har ikke hatt utslag for vurderingen om temaet skal utredes.

Det er i forprosjektet vurdert at det kan være konflikt mellom kulturmiljø/ landskap av stor verdi. Det er tidligere registrert en rekke automatisk fredede kulturminner vest for planområdet. Langs eksisterende trase er det flere SEFRAK-registrerte bygninger. **Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet kan være vesentlig forskjellige mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

- c. laksebestander i områder som er omfattet av ordningen med nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder,

Glomma er ikke et anadromt vassdrag. Det er ikke registrert nasjonale laksevasdrag eller nasjonal laksefjord innenfor planområdet. Det understrekes at det utøves aktivt fiske av andre fiskearter i Glomma. **Temaet er ikke aktuelt og vil ikke vurderes ytterligere i det videre planarbeidet.**

- d. en forekomst av en utvalgt eller truet naturtype, verdifull naturtype av verdi A eller B, truet eller prioritert art, eller mot økologisk funksjonsområde for en prioritert art

2 (7)

NOTAT
08.10.2015

Det er ikke registrert utvalgt eller truet naturtype, verdifull naturtype av verdi A eller B, prioritert art, eller mot økologisk funksjonsområde for en prioritert art innenfor planområdet. Området ble kartlagt av Miljøfaglig utredning i 1996. Imidlertid er det ifølge Artskart (Artsdatabanken) registrert en rekke rødlistede arter (truede arter) i influensområdet for veialternativene etter at arbeidet med kommunedelplanen (1999) ble avsluttet. Dette gjelder bl.a. store dyrearter som ulv og jerv, fuglearter som hønsehauk og fiskeørn og en rekke andre fuglearter knyttet til Glommavassdraget. Ingen av alternativene er ifølge forprosjektet knyttet til store konflikter for naturmangfoldet. **Vi vurderer det allikevel slik at konsekvenser for dyreliv kan være vesentlig forskjellig mellom de aktuelle veglinjene som følge av ny informasjon. Temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

e. **naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv,**

I forprosjektet vurderes det som usikkert i hvilken grad områdene langs Glomma, turstier og lysløyper brukes til friluftsliv. De aktuelle vegstrekningene vil utgjøre en forsterket barriere innenfor temaet. **Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet kan være vesentlig forskjellige mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

f. **særlig verdifulle landskap, store sammenhengende naturområder med urørt preg eller vernede vassdrag,**

I planområdet inngår skogsmark og et jordbrukslandskap med eldre gårds- og boligbebyggelse. Forprosjektet tar ikke stilling til landskapets verdi. Vestre linje griper vesentlig inn i et større sammenhengende naturområde med urørt preg. Dette landskapsinngrepet vil ifølge forprosjektet fremstå relativt stort lokalt, men fjernvirkningen vil være relativt liten. Tilsvarende gjelder for inngrepet og fjernvirkningen for østre trasé. Forprosjektet konkluderer med at østre og vestre linje samlet vurderes som likeverdige med tanke på landskapsmessige forhold. Usikkerheten omkring landskapets verdi og det vestre alternativets potensielt store omfang tilsier imidlertid at traseene bør utredes. I tillegg foreligger det ingen vurdering om reiseopplevelse for fremtidig rv 3 mellom Fjell og Opphus. **Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet kan være vesentlig forskjellige mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

g. **utøvelsen av samiske utmarks næringer, eller er lokalisert i reindriftens særverdiområder eller minimumsbeiter og vil kunne komme i konflikt med reindriftsinteresser,**

Det er ikke registrert samiske utmarks næringer eller andre samiske elementer i området. **Temaet er ikke aktuelt og vil ikke vurderes ytterligere i det videre planarbeidet.**

h. **større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,**

Planområdet går gjennom fulldyrket mark, innmarksbeite, skog og annet areal. Ved et av alternativene beslaglegges en god del skog, mens et alternativ tar en del fulldyrket mark. Omdisponeringen er utredet i kommunedelplan fra 1999 og arealet ligger inne i gjeldende

kommuneplan. Innenfor dette temaet anser vi utredningen fra 1999 å være utdatert. **Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet kan være vesentlig forskjellige mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

i. **vesentlig økt belastning av luftforurensning, støy eller lukt, eller vesentlig forurensning til vann, grunn eller sedimenter eller vesentlig stråling,**

Ved en gjennomgang etter innkomne merknader er det oppdaget at teksten for dette fagområdet ikke var tilstrekkelig beskrevet. Beskrivelsen har ikke hatt utslag for vurderingen om temaet skal utredes.

Det er vurdert at tiltaket vil kreve støyreducerende tiltak i form av støyvoller og støyskjermer. Med eksisterende vei er det anslått at rød støysone går ca. 30-40 m ut fra kjørebanelinjen, og gul sone ca. 100 m utenfor kjørebanelinjen. Det må vurderes støyverdier/støytiltak nærmere i forhold til bebyggelsen ved Mykleby, på begge sider av Rogna, og for enkelt bygg langs riksvegens vestside. Her vurderes også fasadetiltak og lokal støyskjerming. Det vurderes at tiltaket i liten grad vil endre lokal luftforurensning eller lukt. I forhold til forurensning til vann, grunn og sedimenter passerer ikke traseene områder med registrert forurenset grunn. Østre trase går langs Glomma, og kantsonen til elva skal opprettholdes. Glommavassdraget er en stor resipient. En evt. avrenning fra veisystemet til Glomma må vurderes, og det vurderes at dette kan ivaretas i planbeskrivelsen og ROS-analysen. Drikkevannskilde i området er grunnvannsbrønner og det forventes at hensynet til disse omtales i planbeskrivelse og ROS-analyse. Tiltaket forventes ikke å ha noen betydning i forhold til stråling. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

j. **vesentlig økning av utslipp av klimagasser,**

Tiltaket vil påvirke utslipp av klimagasser i noen grad ved at en bedre veistandard kan medføre noe økt trafikk og økning av fartsgrense. Endringen vurderes likevel ikke å være vesentlig. Årsdøgntrafikken (ÅDT) er i dag ca. 2400 biler. Tiltaket fører i liten grad til forkortelse av strekninger og det er lite trolig at tiltaket i seg selv vil føre til særlig økning i verken lokaltrafikk eller gjennomgangstrafikk utover forventet trafikkvekst på parsellen. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

k. **risiko for alvorlige ulykker, ras, skred eller flom,**

Det er i forprosjektet gjort en vurdering for kurvatur, antall kryss og avkjørsler som tilsier at alternativene er relativt likeverdige i forhold til trafiksikkerhet. Det er ikke vurdert teoretisk beregning av fremtidige ulykkestall eller ulykkesfrekvenser for de aktuelle veglinjene. Ut i fra en praktisk vurdering ser man at alternativene som legges utenfor tettbygd bebyggelse er noe bedre i forhold til ulykker og nærmiljø. Det antas ikke å være spesiell skredfare på strekningen. Når det gjelder flom, kan det på partier der vegen går langs elv kunne være nødvendig å sjekke hvilke flomnivåer som vil forekomme ved forskjellige gjentaksintervall. I forbindelse med Flomsone-kartprosjektet i NVE er det som grunnlag for vannlinjeberegningen og flomsonekartleggingen utført flomberegning for femten delprosjekter i Glommavassdraget

4 (7)

NOTAT
08.10.2015

oppstrøms Vormå. Det bør gjøres ei vurdering om eksisterende flomberegning og flomsonekart gir tilstrekkelig grunnlag for å fastlegge nødvendig høyde på riksvegen der dette er aktuelt. Ved utbedring av eksisterende veg er det forutsatt breddeutvidelse for å få tilstrekkelig vegbredde. Tiltak i forhold til flom er ikke forutsatt, utover tiltak for å sikre at vegkroppen tåler aktuelle flombelastninger. Det bør også se på hvordan klimaendringer/fremskrivningene med endring i nedbørsforholdene vil påvirke hyppighet og størrelse på flommer i Glomma og i sideelver og bekker. Ei annen vurdering som også bør gjøres er om det er erosjonsfare som følge av flom og eventuell isgang på den aktuelle strekningen.

Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet og særskilt for flom, kan være vesentlig forskjellig mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet.

l. konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen,

Befolkningens helse antas å bli lite berørt av tiltakene utover det som eksisterende veg påvirker. Det er 20-25 boliger/fritidsboliger som berøres av dagens trase, 3-4 av vestre linje. Uansett valg av trase, vil tiltaket i liten grad føre til verre forhold for helsebringende friluftsliv eller opphold fordi eksisterende veg allerede er en barriere mellom naboer på hver side av veien. Dette vil reduseres noe ved enkelte omlegginger i østre linje. For vestre linje vil få boliger/fritidsboliger berøres, men linja vil avskjære turveier mellom bebyggelse og sammenhengende utmarksområder. Det er lite sannsynlig at det vil være andre vesentlige følger av støy og luftforurensninger fra tiltaket som får konsekvenser for helsen enn ved dagens trase. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

m. vesentlig påvirkning av miljømessig sårbarhet, naturens tålegrense eller områder der fastsatte grenseverdier er overskredet,

Østre linje vil få nærføring langs kantsonen mot Glomma, og kantsoner langs vassdrag anses generelt sårbare for inngrep. Utover det er det ikke registrert vesentlig påvirkning på miljømessig sårbarhet, naturens tålegrense eller områder der fastsatte grenseverdier er overskredet innenfor planområdet. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

n. omfattende bruk av eller båndlegging av naturressurser eller medføre store mengder avfall,

Tiltaket har ingen vesentlige virkninger på bruk av naturressurser (med unntak av landbruksressurser som omtales i eget pkt.), eller er i konflikt med noen båndlegging av slike. Tiltaket medfører ingen store mengder avfall. **For de aktuelle veglinjene er konsekvensene for dette temaet tilstrekkelig belyst. Ytterligere utredning av dette temaet anses ikke som nødvendig. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

o. vesentlige miljøvirkninger i en annen stat,

Tiltaket vil ikke ha miljøvirkninger i en annen stat. **Temaet er ikke aktuelt og vil ikke vurderes ytterligere i det videre planarbeidet.**

p. vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,

Eksisterende vei og trafikk utgjør en barriere i området for befolkningen, og det beskrives i forprosjektet at senere detaljplanlegging vil vise om ny vegtrasé kan komme i konflikt med enkelte boliger eller fritidsboliger. Alternativet vestre linje vil også avskjære noen turveier i området, men dette kan kompenseres med nye underganger. **Vi vurderer det slik at konsekvenser for dette temaet kan være vesentlig forskjellige mellom de aktuelle veglinjene, og temaene anbefales nærmere utredet i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.**

q. statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71 eller gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985.

Tiltaket er i samsvar med/følger opp aktuelle/relevante statlige planretningslinjer og planbestemmelser eller regionale planbestemmelser. Tilsvarende gjelder også i forhold til gjeldende RPB/RPR. **Det er ikke nødvendig med utredning av dette temaet da de aktuelle veglinjene ikke er i konflikt med temaet. Temaet vil inngå i det videre planarbeidet.**

6 (7)

NOTAT
08.10.2015

Konklusjon

Det konkluderes med at det for noen tema er slik at konsekvensene kan være vesentlig forskjellig mellom alternativene, og at temaene derfor anbefales nærmere utredet i konsekvensanalyser i samsvar med metode beskrevet i Håndbok V712.

Dette gjelder temaene:

- b) kulturminner eller kulturmiljø som er fredet etter kulturminneloven
- d) forekomst av truede arter
- e) naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv,
- f) særlig verdifulle landskap, store sammenhengende naturområder med urørt preg
- h) større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,
- k) risiko for alvorlige ulykker, ras, skred eller flom,
- p) vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,

For følgende temaer er konsekvensene ansett som tilstrekkelig belyst, og temaene trenger ikke ytterligere utredning. Konsekvensene for disse temaene vil tas med i sammenstillingen av konsekvenser for de alternative vegtraseene og videre i planarbeidet:

- a) områder som er vernet, midlertidig vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven kap. V eller etter markaloven § 11
- i) vesentlig økt belastning av luftforurensning, støy eller lukt, eller vesentlig forurensning til vann, grunn eller sedimenter
- j) vesentlig økning av utslipp av klimagasser,
- l) konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen,
- m) vesentlig påvirkning av miljømessig sårbarhet, naturens tålegrense eller områder der fastsatte grenseverdier er overskredet,
- n) omfattende bruk av eller båndlegging av naturressurser eller medføre store mengder avfall,
- q) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71 eller gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985.